

Beste tuin vrienden

Voorwoord

Tsja.....november.....

Wat zal ik erover zeggen?

Voor mij persoonlijk is november niet de meest sprankelende maand van het tuinseizoen.

De uitbundige kleurenpracht van de herfst is al voor een groot deel verdwenen en voor een wit laagje sneeuw of een heldere vrieslucht is het nog te vroeg.

Zeker als eind oktober de klok weer wordt verzet en het nog vroeger donker wordt moet ik weer flink wennen aan het feit dat het dagelijkse leven weer meer op binnen, dan buiten is gericht.

November is ook de maand waarin je kunt worden geconfronteerd met een aantal vragen over jouw persoonlijke "tuinbeleid".

Zal ik de tuin met al z'n afstervende planten intact houden zodat ik nog meer een bijdrage kan leveren aan de biodiversiteit of kies ik toch voor een opgeruimde border omdat ik dat al jaren zo gewend ben?

Zal ik de dahlia's maar gewoon in de grond laten zitten, want de laatste winters stellen toch niks meer voor of wil ik geen enkel risico lopen en zal ik ze er voor de zekerheid toch maar uithalen?

Zal ik de planten die dit jaar weinig gepresteerd hebben er nu uithalen of ze toch nog een kans geven volgend jaar?

Ook binnen het bestuur stellen we onszelf regelmatig vragen over ons beleid.

Zijn we op de juiste wijze bezig of zijn er zaken die anders of beter kunnen.

Bij een ontmoeting met een groot aantal commissieleden eind augustus werd door een van hen de vraag gesteld of we de lezingen ook niet op een middag zouden kunnen houden.

Een interessante vraag waar we serieus over na zijn gaan denken.

We hebben namelijk het idee dat voor veel van onze leden een bijeenkomst in de middag prettiger zou kunnen zijn dan op een avond.

Uiteindelijk hebben we besloten om bij wijze van proef twee lezingen op zondagmiddag te organiseren in plaats van op woensdagavond.

We hebben hiervoor de lezingen gekozen die in december en januari worden gegeven; de twee wintermaanden waarbij reële kans is op vervelende weersomstandigheden en veel leden 's avonds liever niet meer de deur uitgaan.

Noteer de data alvast in uw agenda:

zondag 11 december (14 december vervalt)

zondag 15 januari (18 januari vervalt)

In een volgende nieuwsbrief krijgt u meer informatie over de lezing van 11 december en hopen we ook een overzicht te geven van alle lezingen in 2023.

We zijn erg benieuwd naar uw reacties (positief of negatief) en horen graag wat u er van vindt.

Namens het bestuur,

Sjak Dielemans

Algemene lezing op woensdag 9 november. Aanvang: 19.30 uur

Bomen over bomen met Chris van der Wurff

Minder bekende bomen met bijzondere sierwaarde.

Chris is al meer dan 40 jaar boomkweker in Heeze.

Ooit heeft hij de vakschool boomteelt gevolgd bij Henk Keepers, de oud-voorzitter van onze vereniging, waar veel Groei en Bloei leden nog goede herinneringen aan hebben.

Op 5 hectare grond heeft hij meer dan 1500 houtige gewassen staan die worden gekweekt zonder kassen of andere hulpmiddelen.

Begonnen als laanboomkweker is hij via zaaien, enten en stekken overgestapt op het kweken van soorten die een ander niet kweekte.

Daarbij heeft hij in de loop der jaren een spectaculair sortiment gekweekt.

Het vermeerderen via zaad heeft het grote voordeel dat je meer verscheidenheid kweekt in de soort, wat de biodiversiteit weer ten goede komt.

Chris is voortdurend op zoek naar de ideale toepassing van de plant of boom; kan deze het best gedijen op droge grond of past deze juist beter in een natte omgeving?

De juiste plant op de juiste plaats voorkomt heel veel mogelijke problemen in de toekomst.

Chris zegt: "Ik doe alles wat houtig is van A tot Z. Alles wat apart, moeilijk en zeldzaam is".

Hiermee onderscheidt hij zich van andere boomkwekers die grote aantallen van dezelfde gangbare bomen kweken.

Chris brengt deze avond een veertigtal levende takken mee van planten en bomen die geschikt zijn voor een droge of natte omgeving.

Het belooft een boeiende avond te worden, waarvoor wij u van harte uitnodigen.

Plaats: Curio, Frankenthalerstraat 15, Breda

Kerstworkshop

Op vrijdagavond 16 december wordt weer de kerstworkshop georganiseerd.

Deze is bedoeld voor iedereen die het leuk vindt om een mooi kerststuk te maken!

De avond wordt geheel verzorgd. Materiaal en hulp is aanwezig, evenals koffie, thee en iets lekkers.

Je hoeft niet ervaren te zijn en alleen maar een scherp mesje mee te brengen.

Met een kerstmuziekje op de achtergrond belooft het weer een gezellige avond te worden!

Locatie: aula Curio, Frankenthalerstraat 15 in Breda

Aanvang: 19.00u.

Aanmelden t/m 9 december via gonny.van.fessem@kpnplanet.nl (naam en telefoonnummer vermelden).

Kosten: € 27,50, te voldoen minimaal 1 week vóór aanvang van de workshop op NL60 RABO 0104 6303 53 t.n.v. KMTP afd. Breda e.o. (ook onder vermelding van naam en telefoonnummer).

Na betaling is de inschrijving officieel.

Bestuursleden gezocht

Na de laatste algemene ledenvergadering in februari 2022 bestaat het bestuur weer uit 5 leden en zijn de vacatures die er waren voor verschillende posten opnieuw ingevuld.

Voor de continuïteit van de vereniging EN voor een meer evenwichtige verdeling van taken zijn wij op zoek naar 2 extra bestuursleden.

Zeker in de beginfase worden er geen specifieke taken van u vereist en heeft u alle gelegenheid om vertrouwd te raken met het bestuurswerk.

Heeft u interesse, dan gaan we graag met u in gesprek en nodigen we u van harte uit om 1 of 2 keer een vergadering bij te wonen.

Weet, dat u meer dan welkom bent!

Voor verdere informatie:

Sjak Dielemans voorzitter sjak.dielemans@casema.nl

Wijnand Romijn secretaris info@breda.groei.nl

De boodschappenlijst van Aat Rietveld.

Op woensdag 12 oktober heeft Aat een interessante lezing gegeven over het belang van insecten en bijen in de tuin.

Zonder hen geen bestuiving en geen voortbestaan van de soorten!

Een grote diversiteit aan planten en bloemen is dus een belangrijke voorwaarde om een optimaal leefmilieu te ontwikkelen.

Als aanvulling op zijn lezing en als "cadeautje" aan alle Groei en Bloei leden heeft Aat ons zijn zogenaamde boodschappenlijstje gestuurd en gevraagd om dat met onze leden te delen.

Een wens, waar wij met alle plezier gehoor aan geven.

Doe er uw voordeel mee!

Boodschappenlijst planten voor bijen en vlinders. [Klik hier](#)

Terugblik workshop jam en chutney op 8 oktober bij de "Sprankenhof" in Udenhout.

De "Sprankenhof", een mooie locatie in het buitengebied tussen Udenhout en Loon op Zand.

We kwamen allemaal binnen door de winkel met veel producten uit hun eigen tuin en omgeving. De kennismaking met elkaar onder het genot van een kopje natuurthee uit eigen tuin verliep al heel soepel. De recepten werden besproken en verdeeld. De groepjes waren zo gemaakt.

We gingen eerst in de tuin onze eigen producten, die nodig waren voor de jam of het chutneyrecept, plukken. Dat bracht al leuke gesprekken op gang. Daarna gingen we in de keuken aan het werk. De dames die chutney gingen maken moesten hard doorwerken om het klaar te hebben in de afgesproken tijd.

Toen de producten allemaal in de potjes zaten, bleef er een kom over om elkaars jam of chutney te proeven. De stokbroden werden gesneden en iedereen kon proeven. Er werd goed geproefd en doorgegeten, werken maakt hongerig. Het was ondertussen bijna 17.00 uur voor we naar huis vertrokken, met ieder 5 producten. Het was een enthousiaste groep die prettig heeft samengewerkt en iedereen ging tevreden naar huis.

Terugblik workshop keramiek

Maandagavond 10 oktober zijn 12 deelnemers in de Kievitslaar in Effen aan de slag gegaan, onder leiding van Lia Romijn.

Vol enthousiasme is met witte klei gewerkt aan muizen, schalen, mutsen en popjes, met een geweldig eindresultaat.

Terwijl er gezamenlijk werd opgeruimd en schoongemaakt, heeft Lia ieders werkstuk ingepakt en mee naar huis genomen, waar het gebakken wordt.

Over enige tijd krijgen we bericht dat het werkstuk klaar is en kunnen we kiezen om het onbewerkt te laten, zelf te schilderen of bij Lia thuis te komen glazuren.

Maar wat de keuze ook zal zijn, eenieder van ons heeft haar eigen mooie creatie, welke ongetwijfeld een mooi plekje zal krijgen, in huis of in de tuin.

Bloemschikken

Het weer verandert, het wordt vroeger donker, daarom weer extra leuk om het thuis gezellig te maken. Wat kaarsjes aan en mooie bloemcreaties op tafel, schouw of kast.

Onze bloemschikcursisten hebben alweer 2 lessen achter de rug. Alle foto's die steeds te zien zijn via deze nieuwsbrief, via Facebook en Instagram hebben ook weer voor nieuwe deelnemers gezorgd!

We hopen dat ook zij veel plezier beleven aan de cursus!

Bijgevoegd weer wat foto's van de afgelopen lessen.

[Klik op foto](#)

Demonstratieavond

Om nog meer inspiratie op te doen is op woensdag 16 november een **demonstratieavond**, ditmaal verzorgd door Arie den Hollander, Daan van Oosterbos en Amanda Schouw. Arie is Meester bloembinder, Daan heeft de opleiding Bloem en Styling afgerond en Amanda is docent Bloem en Styling op het Curio.

Deze avond is alléén toegankelijk voor de bloemschikcursisten. Zij ontvangen van hun cursusleiding een toegangsbewijs. De avond begint om 19.30u en vindt plaats in de aula van de school.

Rotstuinclub

Lezing Joost Riksen: Dinsdag 8 november, aanvang 19.00hr

Het Kaunertal in Oostenrijk in 2021

In juni 2021 hebben Joost en zijn partner Tjitske 2 weken in Kauns doorgebracht; dat plaatsje ligt aan het begin van het mooie Kaunertal. Het dorpje ligt op 1300 meter hoogte.

Vlakbij, in Prutz, begint de Kaunertaler Gletscherstraße, een mooie weg die door het dal omhoog loopt tot aan de Weisseferner die op een hoogte van 2700 m het einde van het dal vormt.

[Klik op foto](#)

Het is een mooie uitvalsbasis om een aantal bijzondere, interessante locaties met alpiene planten te bezoeken, waaronder het bekende Naturpark Kaunergrat en Pfundser Tschey.

Tijdens deze presentatie zal Joost u meenemen naar een aantal van deze plekken en over de aanwezige flora en fauna vertellen.

Tuinclub

Dinsdagavond 15 november geeft Geertje van der Krogt een lezing over haar Biologische Rozenkwekerij 'de Bierkreek'. De kwekerij ligt in IJzendijke, Zeeuws-Vlaanderen. Hier worden ongeveer 450 verschillende soorten rozen in de Zeeuwse polder op biologische wijze gekweekt. Het is de enige biologische rozenkwekerij van Nederland.

Introducés zijn op deze avond van harte welkom tegen betaling van €4,00. Wel graag even vooraf aanmelden bij Ietje Willemse via haar mailadres: ietjewillemse@kpnmail.nl.

Graag zien we iedereen dinsdag 15 november.

Inloop vanaf 19.00 uur.

Aanvang lezing om 19.15 uur.

Van de fotoclub

Uitslag en korte bespreking winnende themafoto's

In totaal werden er 13 themafoto's ingestuurd voor de opdracht: "maak een drieluik van de fototocht in het centrum van Utrecht". Hier is de top 3!

Op de eerste plaats de foto van **Ad**. In het oude centrum van Utrecht heeft hij het thema "water" in zijn drieluik centraal gesteld. De bogen in de foto's lopen zelfs door als overkapping van het drieluik. Ook de spiegelingen in het water zijn heel goed gelukt.

Op de tweede plaats werd de foto van **Richard** v. C. gekozen. De stenen in de achtergrond van dit drieluik komen terug in de drie afbeeldingen. De boog van de linkerfoto loopt mooi door in de boom van de middelste foto. Het bewolkte weer zorgt voor diepere kleuren, goed te zien in o.a. het water.

Op de derde plaats kwam de foto van **Annie**. Zij heeft goed gekeken onder de bruggen van Utrecht centrum. Hier zag zij wisselende verlichtingen en een mooie doorkijk naar de gracht. Technisch niet makkelijk te maken, maar heel goed gelukt en zo werd dit een mooi kleurrijk en scherp geheel.

VOETGANGERSTUNNEL IN UTRECHT

Tuinagenda

Dahlia's zijn niet winterhard. Als je ze wilt overhouden, moet je de knollen voor de winter **uit de grond halen**. Wacht daarmee tot na de eerste nachtvorst. Een vorst van enkele graden maakt ze namelijk sterker, waardoor ze bewaring in de winter beter doorstaan. Graaf de knollen op en knip de stengels af tot ongeveer 7 centimeter boven de knol. Schud vervolgens alle grond eraf of spoel ze schoon. Leg de schone knollen enkele dagen te drogen op een krant. Berg ze daarna op in een kartonnen doos en zet deze op een droge, vorstvrije plek. Vergeet niet een labeltje met naam of kleur eraan te hangen. Haal de knollen vanaf half mei weer tevoorschijn; als er geen kans meer is op nachtvorst, mogen ze de grond in

Rozen planten

De beste tijd om rozen met kale wortels te planten is eind oktober, november of februari-maart, mits het niet vriest! Rozen in pot kun je het hele jaar planten. Zet rozen met kale wortels eerst een uur in een emmer water en plant de struik zo snel mogelijk na aanschaf. Maak een flink plantgat, 2x zo diep en breed als de kluit. Bij arme en slechte grond kun je het plantgat beter nog groter maken. Als de wortels langer zijn, maak het gat dan dieper.

Verbeter voor het planten de grond met rozengrond en voeg eventueel mycorrhiza-schimmels toe voor een gezonde groei. Maak de grond los en meng alles goed door elkaar. Plant de roos zo diep dat het oculatiepunt (de verdikking boven de wortels) ongeveer 3 centimeter onder de grond komt. Vul het gat aan met de verbeterde grond en druk goed aan. Geef meteen ruim water.

Plant je een stamroos, plaats dan een stevige stok en bind het stammetje hier aan vast.

Verplaats blad

Veel blad is al van de bomen gewaaid. Houd de paden in de tuin vrij van bladeren; bij vochtig weer kan het anders spekglad worden. Laat ook geen blad op het gazon liggen.

Ook groenblijvende vaste planten houden niet van zo'n verstikkende, vaak natte, laag bladeren.

Strooi de opgeruimde bladeren uit **tussen** de planten. Het blad beschermt de planten tegen de vorst; de grond tegen uitdroging, en vormt een schuilplaats voor allerlei nuttige diertjes. En alsof dat allemaal niet genoeg is, voegt het na vertering voedsel toe aan de grond en verbetert het de structuur.

Beplanting

- Zolang het niet vriest kun je vaste planten blijven planten. Om de tuin een beetje op te fleuren kun je kleurrijke winterviooltjes in de border of in balkon- en terrasbakken planten. Ook gekleurde herfstasters en winterjasmijn misstaan de tuin niet!
- Zet de vorstgevoelige planten alvast binnen op bijvoorbeeld de zolder of in een schuurtje.
- Je kun nog steeds jonge fruitbomen en voorjaarsbollen in de volle grond planten zolang het niet vriest.

Meer tuintips voor november

- Sluit de buitenkraan af om bevriezing van de leidingen te voorkomen.
- Wil je meer vogels in de tuin lokken? Hang dan een nestkastje en bolletjes voer op.
- Breng meer sfeer in de tuin door een vrolijke tuinposter aan de schutting of muur op te hangen.

Bronnen: Groei & Bloei, tuinen.nl
